

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАЩКАЛО

Економіка підприємства

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

07 «Управління та адміністрування»
075 «Маркетинг»
перший (бакалаврський)
Маркетинг

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

базова
українська

Завідувачка кафедри
маркетингу

Людмила ГРИНЕВИЧ

Харків

2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри *маркетингу*

Протокол № 9 від 15.01.2021

Розробник

Притиченко Т.І., к.е.н., доц. кафедри маркетингу

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Формування ринкових відносин в Україні і загострення конкуренції товаровиробників вимагають нових підходів до управління процесами досягнення цілей підприємства. Істотні можливості для удосконалення діяльності підприємств в умовах ринку відкриває система управління витратами та прибутком підприємства, що містить облік, планування, контроль та аналіз даних про витрати і фінансові результати діяльності підприємства, а також прийняття на цій основі ефективних управлінських рішень.

У даній навчальній дисципліні розкриваються теоретичні і практичні аспекти економічного механізму функціонування підприємства. Значна увага приділена формуванню та використанню майнових та фінансових ресурсів підприємства, плануванню діяльності підприємства, оцінці конкурентоспроможності продукції підприємства. Особлива увага приділена аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. Докладно розглянуті питання класифікації підприємств за різними ознаками.

Навчальна дисципліна ґрунтується на таких важливих нормативних актах, як „Господарський кодекс України”, „Податковий кодекс України”, Закони України „Про господарські товариства”, „Про банкрутство”, інших законах, Декретах Кабінету Міністрів, Указах Президента України, постановах Верховної Ради України.

Мета навчальної дисципліни:

формування у бакалаврів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що їх характеризують.

Предметом навчальної дисципліни "Економіка підприємства" є економічний механізм функціонування підприємства, формування та використання його ресурсного потенціалу з метою оптимізації економічних результатів діяльності.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	2
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	5
Формат підсумкового контролю	екзамен

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Мікроекономіка	Маркетинг
Статистика	Маркетингове ціноутворення
Основи підприємництва	Управління витратами та прибутком
Макроекономіка	Інвестування
Політична економія	Дипломне проектування

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, застосування методів наукового пізнання, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами	РН1. Застосовувати знання методів наукового пізнання, аналізу та синтезу в наукових дослідженнях та практичній діяльності підприємств
	РН4. Показати належний рівень знань методів та прийомів адаптації, розроблених у психології та соціології, сучасних досягнень у заданій сфері та застосовувати набуті знання для оцінки впливу об'єктивних факторів оточення, генерування ідей в новій ситуації та знаходження нових креативних підходів до вирішення відомих проблем та завдань
ЗК2. Здатність до застосування загальнонаукових та фундаментальних знань в практичних ситуаціях, уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення, знання та розуміння предметної області професійної діяльності	РН2. Застосовувати набуті загальнонаукові та фундаментальні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу
	РН13. Визначати способи аналізу й передбачення ринкових явищ та процесів на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності
	РН16. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин, виробництво та ресурсний потенціал підприємства

Тема 1. Підприємство в соціально-орієнтованій ринковій економіці

1. Підприємство як суб'єкт господарювання, його місце в системі ринкових відносин.
2. Організаційно-економічні умови функціонування підприємств. Поняття економічного суверенітету, самоокупності та самофінансування.
3. Зовнішнє середовище функціонування підприємства, його характеристика.
4. Ринок та його інфраструктура: торговельно-посередницька, виробнича, фінансово-кредитна, інформаційно-інноваційна, соціальна та інші.
5. Державний регуляторний механізм діяльності підприємства, економічні важелі регулювання.
6. Види підприємства та їх класифікація. Економічні особливості різних видів підприємств.
7. Напрями та види діяльності підприємства, права в питаннях планування та розвитку, залучення та використання ресурсів, розпорядження прибутком.

Тема 2. Планування діяльності підприємства

1. Зміст та основні принципи планування діяльності підприємства. Поняття та види планів, систематизація планів підприємства.
2. Технологія планування діяльності підприємства. Цільові характеристики діяльності підприємства, їх класифікація, вимоги до формування. Залежність цілей господарювання від стадій життєвого циклу підприємства. Дерево цілей та його побудова.
3. Стратегічне планування діяльності підприємства. Види стратегій діяльності. Вибір та розробка стратегії.

4. Тактичне та оперативне планування.
5. Система планів економічного та соціального розвитку підприємства.
6. Методи планування окремих показників господарсько-фінансової діяльності.

Оцінка якості планів підприємства.

Тема 3. Продукція підприємства

1. Загальна характеристика, систематизація та методи вимірювання продукції, яку виробляє та реалізує підприємство.
2. Поняття номенклатура та асортимент продукції, товарна, валова, чиста, реалізована продукція, валовий оборот підприємства.
3. Сутність показники та методи вимірювання якості продукції.
4. Конкурентоспроможність продукції (послуг); сутність, чинники, що її визначають та система забезпечення.
5. Методика оцінки конкурентоспроможності продукції.
6. Стандартизація продукції, принципи та сфера застосування. Зміст міжнародних стандартів якості управління, державних, галузевих стандартів на продукцію.
7. Сертифікація продукції (послуг), її організаційні основи. Державний нагляд за якістю та внутрішньовиробничий технічний контроль.
8. Товарна політика підприємства і механізм її здійснення. Життєвий цикл товару та його значення для розробки товарної політики підприємства. Формування асортименту товару та управління ним.

Тема 4. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства

1. Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства.
2. Інформаційне забезпечення обґрунтування виробничої програми підприємства. Методичні інструменти аналізу виконання виробничої програми. Маркетинговий аналіз як передумова формування програми випуску продукції.
3. Фактори, що визначають обсяги виробництва та реалізації продукції. Планування параметрів виробничої програми: послідовність, методи. Визначення необхідного та можливого обсягів виробництва та реалізації продукції. Умови та критерії оптимізації обсягів випуску продукції у конкурентному середовищі.
4. Ресурсне забезпечення виробничої програми підприємства. Визначення потреби підприємства у матеріальних ресурсах. Обґрунтування оптимальної партії постачання матеріальних ресурсів.
5. Аналіз та планування обсягів реалізації продукції підприємства.
6. Оперативне виробниче планування обсягів, ритмічності виробництва та сезонності реалізації продукції.
7. Резерви зростання обсягів виробництва та реалізації продукції.
8. Поняття виробничої потужності підприємства, його структурних підрозділів, окремих ланок, основного виду обладнання. Інформаційна база та послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства.
9. Фонд часу роботи обладнання та методика його визначення.
10. Системи та методи визначення потужності підприємства. Специфіка розрахунку виробничої потужності у різних галузях економіки.
11. Динамічні показники виробничої потужності. Баланс виробничої потужності підприємства. Взаємозв'язок виробничої потужності та пропускну здатності підприємства.
12. Фактори, що впливають на ефективність використання виробничої потужності. Їх класифікація і характеристика. Резерви зростання виробничої потужності підприємства.

Тема 5. Ресурсний потенціал підприємства

1. Поняття та види економічних ресурсів.
2. Поняття потенціалу, ресурсного потенціалу підприємства, їх взаємозв'язок.

3. Складові ресурсного потенціалу. Особливості ресурсного потенціалу підприємств різних видів економічної діяльності.
4. Взаємозв'язок окремих елементів ресурсного потенціалу підприємства. Критерії оптимізації структури ресурсного потенціалу.
5. Чинники, що обумовлюють рівень використання ресурсного потенціалу.
6. Основні напрямки підвищення ефективності ресурсного потенціалу підприємства.

Тема 6. Трудові ресурси підприємства

1. Трудові ресурси підприємства та характеристика їх видів. Принципи та завдання формування трудових ресурсів в умовах ринкової економіки. Фактори, що впливають на формування трудових ресурсів.
2. Продуктивність праці робітників: поняття та методи оцінки. Фактори, що впливають на продуктивність праці та їх класифікація. Основні напрямки підвищення продуктивності праці та ефективності трудових ресурсів підприємства. Методи нормування витрат праці на підприємстві.
3. Форми мотивації праці робітників. Системи оплати праці та їх характеристика.
4. Тарифна система, її зміст, призначення та використання на підприємстві.
5. Мінімальна заробітна плата і фактори, що її визначають. Державне регулювання мінімальної заробітної плати та її вплив на рівень ставок та окладів окремих робітників.
6. Тарифна система, її зміст та умови використання. Сутність контрактної форми оплати праці.
7. Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах з різними формами власності. Форми та системи преміювання на підприємстві. Соціальні виплати та пільги як стимулюючий фактор продуктивності.
8. Методичні інструменти аналізу чисельності та фонду оплати праці підприємства.
9. Зміст плану з праці та порядок його розробки. Обґрунтування потреби підприємства у трудових ресурсах.
10. Штатний розклад, його призначення та порядок складання. Методи планування фонду оплати праці.
11. Шляхи раціоналізації витрат у складі фонду оплати праці підприємства.

Тема 7. Майнові ресурси (активи) підприємства

1. Сутність активів підприємства та їх місце в системі ресурсного забезпечення діяльності. Класифікація активів підприємства. Характеристики підприємства, що визначають особливості формування його активів.
2. Поняття, склад та класифікація необоротних активів підприємства. Особливості необоротних активів підприємства як складової його ресурсів.
3. Сутність, класифікація та особливості відтворення основних засобів підприємства. Амортизація як інструмент відтворення основних засобів та джерело формування фінансових ресурсів: поняття, методи нарахування.
4. Методичні інструменти оцінки стану, руху та ефективності використання основних засобів підприємства.
5. Нематеріальні активи підприємства: сутність, класифікація, призначення, особливості формування та відтворення.
6. Оборотні активи підприємства: економічна сутність та класифікація. Відмітні характеристики оборотних активів. Поняття та особливості кругообігу оборотних активів підприємства.
7. Запаси як складова ресурсного забезпечення підприємства: сутність, класифікація, види вартості та методи оцінювання вибуття.

8. Дебіторська заборгованість підприємства. Сутність класифікація грошових активів підприємства.
9. Методичні інструменти аналізу активів підприємства.
10. Обґрунтування планового обсягу активів підприємства.
11. Резерви прискорення оборотності активів підприємства.

Змістовий модуль 2. Капітал підприємства та економічні результати діяльності підприємства

Тема 8. Фінансові ресурси (капітал підприємства)

1. Фінансові ресурси підприємства: сутність, склад, класифікація та джерела формування. Місце фінансових ресурсів у складі ресурсів підприємства.
2. Капітал як складова ресурсів підприємства: характеристика сутності з позицій різних підходів та принципи його формування. Класифікація капіталу підприємства.
3. Власний капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмітні особливості.
4. Позиковий капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмітні особливості.
5. Поняття структури та вартості капіталу підприємства. Методичні підходи до оцінки ефекту фінансового важеля та середньозваженої вартості капіталу підприємства.
6. Панування обсягу та структури капіталу підприємства: сутність, етапи та методи.
7. Резерви зростання капіталу підприємства.

Тема 9. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції

1. Сутність понять витрати, поточні та капітальні витрати підприємства, виробнича собівартість продукції, послуг та робіт.
2. Класифікація поточних витрат. Особливості складу поточних витрат в окремих галузях економіки.
3. Показники собівартості продукції та порядок їх обчислення. Поняття калькулювання продукції підприємства. Вибір калькуляційних одиниць. Калькулювання повних витрат на виробництво продукції та послуг підприємства. Методи калькулювання собівартості. Управління поточними витратами за системою «директ-костингу», сфера застосування, можливості використання.
4. Методичні інструменти аналізу поточних витрат підприємства.
5. Зміст та механізм дій виробничого лівериджу. Фактори, що впливають на формування поточних витрат підприємства.
6. Шляхи раціоналізації складу витрат підприємства.
7. Методи планування поточних витрат підприємства.
8. Кошторис витрат виробництва: поняття, склад та методика складання.
9. Резерви раціоналізації поточних витрат підприємства.

Тема 10. Доходи та цінова політика підприємства

1. Доходи підприємства в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів підприємства.
2. Сутність, механізм формування доходів від операційної діяльності підприємства. Особливості формування доходів від операційної діяльності в окремих галузях господарювання. Фактори, що впливають на доходи від операційної діяльності.
3. Цінова політика підприємства як фактор формування його доходів від реалізації продукції: сутність та етапи розроблення. Характеристика ціноутворюючих факторів. Методи ціноутворення. Напрями забезпечення ефективності цінової політики.
4. Методичні інструменти та послідовність аналізу доходів підприємства.

5. Планування доходів підприємства: поняття, завдання та послідовність. Методи планування доходів підприємства: особливості та умови їх застосування.

6. Поняття та класифікація резервів зростання доходів підприємства.

Тема 11. Фінансові результати діяльності підприємства

1. Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства. Місце прибутку в системі економічних показників діяльності підприємства. Сутність, функції та значення прибутку, джерела його утворення.

2. Механізм формування чистого прибутку підприємства у зв'язку з основними видами його діяльності.

3. Показники рентабельності підприємства та фактори, що їх визначають.

4. Методичні інструменти та послідовність аналізу прибутку підприємства.

5. Обґрунтування прибутку на плановий період: завдання та методичний інструментарій.

6. Резерви зростання прибутку підприємства: поняття, класифікація, методика оцінки.

7. Використання чистого прибутку підприємства.

Тема 12. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки

1. Поняття ефекту як результату діяльності підприємства, аналітичного показника і критерію оцінки діяльності підприємства. Види ефекту.

2. Ефективність діяльності підприємства: сутність та основні характеристики. Методичні засади оцінки ефективності діяльності підприємства. Поняття та систематизація показників ефективності діяльності підприємства.

3. Особливості оцінки ефективності основних видів діяльності підприємства: операційної, інвестиційної та фінансової. Оцінка ефективності інвестиційних та інноваційних проектів підприємства.

4. Методи інтегральної оцінки ефективності діяльності підприємства.

5. Напрями підвищення ефективності діяльності підприємства.

Тема 13. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки

1. Поняття фінансово-майнового стану підприємства, мета і завдання його дослідження. Основні елементи, що визначають фінансово-майновий стан підприємства.

2. Горизонтальний та вертикальний аналіз балансу підприємства.

3. Порівняльний аналіз. Аналіз фінансових коефіцієнтів. Сутність понять ліквідності та платоспроможності підприємства.

4. Показники оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства.

5. Сутність поняття фінансової стійкості підприємства. Класифікація фінансової стійкості підприємства. Показники оцінки фінансової стійкості підприємства.

6. Сутність рентабельності діяльності підприємства. Показники оцінки рентабельності діяльності підприємства.

7. Показники оцінки ділової активності підприємства. Комплексне оцінювання фінансово-майнового стану підприємства.

8. Інтегральна оцінка фінансово-майнового стану підприємства. Вимоги та послідовність етапів здійснення інтегральної оцінки.

Тема 14. Конкурентоспроможність підприємства

1. Сутність конкурентоспроможності підприємства. Класифікація видів та параметри конкурентоспроможності підприємства. Систематизація факторів, що визначають конкурентоспроможність підприємства.
2. Визначення підприємств-конкурентів. Особливості формування інформаційної бази оцінки конкурентоспроможності підприємства.
3. Поняття і класифікація методичних підходів до оцінки конкурентоспроможності підприємства.
4. Методи оцінки поточної конкурентоспроможності підприємства: основні характеристики та особливості застосування в перебігу оцінки статичної та динамічної конкурентоспроможності.
5. Оцінка стратегічної конкурентоспроможності підприємства: основні методичні підходи та особливості їх застосування.
6. Обґрунтування заходів щодо зміцнення конкурентоспроможності підприємства.

Тема 15. Економічна безпека підприємства

1. Сутність та фази розгортання кризи. Банкрутство підприємства як результат розвитку кризових явищ в його діяльності. Види банкрутства. Процедура розгляду та прийняття рішення у справі про банкрутство підприємства.
2. Загальна характеристика процесу ліквідації збанкрутілого підприємства. Оцінювання та продаж майна підприємства-банкрута. Черговість задоволення вимог кредиторів у процесі ліквідаційної процедури.
3. Цілі та форми санації. Зміст плану санації. Класифікація санаційних заходів.
4. Генезис формування та сучасне розуміння економічної безпеки підприємства. Система показників економічної безпеки підприємства. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства.

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

При навчанні використовуються такі методи: проблемні лекції (1, 4, 13, 15), дискусії (теми 6, 9, 10, 14), кейс-метод (теми 2, 7, 9, 13), рольові ігри (презентації (теми 1-15)).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів освіти враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні (семінарські) заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Оцінювання протягом семестру проводиться у формі оцінювання виконання завдань на практичних (семінарських) заняттях, оцінювання виконання творчих завдань (мультимедійна презентація, есе), написання контрольних робіт, складання комплексного модульного контролю у формі колоквиуму. Всі роботи повинні бути виконані самостійно. Виконані завдання, схожі між собою, будуть відхилені.

Оцінка студента формується таким чином:

оцінювання виконання завдань на практичних заняттях – максимально 20 балів (10 практичних занять, максимально 2 бала за кожне);

оцінювання творчого домашнього завдання: підготовлена презентація – максимально 5 балів (оцінка роботи здійснюється у вигляді відкритої співбесіди); написання есе – максимально 5 балів. Якщо робота захищається несвоєчасно залікова кількість балів зменшується на 50%;

написання 2 письмових контрольних робіт – максимально 10 балів (по 5 балів за кожен);

складання комплексного модульного контролю – два колоквіума, максимально 20 балів (по 10 балів за кожний). Перший колоквіум включає теми 1-7, другий – 8-15.

В особливих ситуаціях робота протягом семестру може бути виконана дистанційно: (за допомогою платформи Moodle).

Під час поточного семестрового контролю студент отримує максимально 60 балів. Студенти, які мають рейтинговий бал за семестр менше 35 балів, до підсумкового семестрового контролю не допускаються.

Підсумковий семестровий контроль знань, вмінь та навичок здобувачів освіти з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену.

Екзаменаційний білет охоплює програму навчальної дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування здобувачами освіти компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із трьох практичних завдань (стереотипного, діагностичного та евристичного). Максимальна кількість балів за стереотипне завдання – 10 балів; діагностичне завдання – 14 балів, за евристичне – 16 балів.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Здобувача слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами поточного семестрового контролю та підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний контроль упродовж семестру – 35 балів та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25 балів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всівиднавічальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 1	ТЕМА 1. Підприємство в соціально-орієнтованій ринковій економіці	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Обговорення питань з класифікації підприємств, особливостей різних видів підприємств, видів та напрямів діяльності, підходів до аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства	Активна участь в обговоренні питань	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка до семінарського заняття, виконання практичних завдань	Виконання домашніх завдань		
Тема 2.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 2	ТЕМА 2. Планування діяльності підприємства	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Обговорення питань з теми та рішення практичних завдань	Активна участь в обговоренні питань, рішенні практичних завдань	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Виконання домашніх завдань		
Теми 3 та 4.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 3	ТЕМА 3. Продукція підприємства. ТЕМА 4. Виробнича програма та виробнича потужність підприємства	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Обговорення питань з тем та рішення практичних завдань	Активна участь в рішенні практичних завдань	2
	<i>Самостійна робота</i>			

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Виконання домашніх завдань	
Тема 5.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 4	ТЕМА 5. Ресурсний потенціал підприємства	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Обговорення питань з теми та рішення практичних завдань	Активна участь в обговоренні питань та рішенні практичних завдань	2
			Поточна контрольна робота	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до контрольної роботи	Виконання домашніх завдань		
Тема 6.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 5	ТЕМА 6. Трудові ресурси підприємства	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Рішення практичних завдань з теми 6	Активна участь у рішенні завдань	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка домашніх завдань		
Тема 7.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 6	ТЕМА 7. Майнові ресурси (активи) підприємства	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Рішення завдань з модульного контролю	Колоквіум за змістовим модулем 1	10
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до колоквіуму	Виконання домашніх завдань		
М а с	<i>Аудиторна робота</i>			

	Лекція 7	ТЕМА 8. Фінансові ресурси (капітал підприємства)	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Обговорення питань та виконання практичних завдань з теми 8	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань	
Тема 9.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 8	ТЕМА 9. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Обговорення питань та виконання практичних завдань з теми 9	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка домашніх завдань	
Тема 10.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 9	ТЕМА 10. Доходи та цінова політика підприємства	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Обговорення питань та виконання практичних завдань з теми 10	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
			Поточна контрольна робота	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до контрольної роботи	Перевірка домашніх завдань	

Теми 11 та 12.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 10	ТЕМА 11. Фінансові результати діяльності підприємства. ТЕМА 12. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Рішення практичних завдань з тем 11 та 12	Активна участь у рішенні завдань	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання практичних завдань	Перевірка домашніх завдань		
Тема 13.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 11	ТЕМА 13. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Рішення практичних завдань з теми 13	Активна участь у виконанні практичних завдань	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка презентації та есе	Перевірка домашніх завдань Есе	5
Презентація			5	
Теми 14 та 15.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 12	ТЕМА 14. Конкурентоспроможність підприємства. ТЕМА 15. Економічна безпека підприємства	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Обговорення питань з тем 14 та 15. Рішення завдань з модульного контролю	Колоквіум за змістовим модулем 2	10
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка домашніх завдань		
Усього балів за поточним семестровим контролем				60
Екзамен				40

Рекомендована література

Основна

1. Афанасьєв М.В. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / М. В. Афанасьєв, А. Б. Гончаров. [За ред. М.В. Афанасьєва]. – Харків: ВД “ІНЖЕК”, 2003. – 410 с.
2. Економіка підприємства: Підручник / І.О. Чаюн, Г.М. Богославець, Л.Л. Стасюк та ін. / За заг. ред. проф.Н.М. Ушакової. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 569 с.
3. Економіка підприємства; Підручник / за ред. А.В. Шегди. – Київ: Знання, 2006. - 615 с.
4. Ілюстративний матеріал з навчальної дисципліни “Економіка і фінанси підприємства” для студентів напряму підготовки 6.030601 “Менеджмент” усіх форм навчання/ Укл.: Т.І. Притиченко, О.М. Бихова, Т.В. Олійник – Харків: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 224 с.
5. Орлов П. А. Экономика предприятия: Учеб. пособие. / П. А. Орлов, Т. П. Прохорова, Р. А. Коломиец, Т. И. Притыченко, В. П. Дуравкин, С. В. Шалабанов, В. М. Щетинин, Г. А. Холодный, С. П. Орлов [Под общей редакцией П.А. Орлова]. – Харьков: РИО ХГЭУ, 2000. – 400 с.

Додаткова

6. Абрютин М.С. Финансовый анализ коммерческой деятельности; учеб.пособие / М.С. Абрютин — Москва: Финпресс, 2002 – 173 с.
7. Андрощук Г.А. Экономическая безопасность предприятия: защита коммерческой тайны. – Киев: Изд. Дом „Ин Юре”, 2000. – 398 с.
8. Басовский Л.Е. Управление качеством. – Москва: ИНФРА-М, 2003. – 211 с.
9. Белых Л.П. Реструктуризация предприятия. – Москва: ООО „Изд-во ЮНИТИ-ДАНА”, 2001. – 398 с.
10. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. / І.М. Бойчик. – Київ: Кондор-Видавництво, 2016. –378 с.
11. Бригхэм Ю.Ф. Финансовый менеджмент: пер. с англ. / Ю.Ф. Бригхэм, М.С. Эрхардт – Санкт-Петербург: Питер, 2009. – 960 с.
12. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами: пер. с англ. / Дж.К. Ван Хорн / гл. ред. сер. Я.В. Соколов. – Москва: Финансы и статистика, 2003. – 800 с.
13. Дєєва Н.М., Олійник В.Я. Управління корпоративними фінансами: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н.М. Дєєва, В.Я. Олійник – Київ: Центр навч. літ., 2007. – 200с.
14. Заблоцький Б.Ф. Економіка і організація інноваційної діяльності: навч. посібник : 2-ге вид. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. – 427 с.
15. Економіка підприємства / За ред. І.М. Бойчук. – Київ: Каравела; Львів: НовийСвіт, 2000. – 292 с.
16. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С.Ф. Покропивного. – Київ: Видавництво КНЕУ, 2003. – 608 с.
17. Котляров С.А. Экономика предприятия: учеб пособие / С.А. Котляров / под общ.ред. проф. Л.Г. Мельника. – Сумы: ИТД «Универ. кн.», 2002. - 632 с.
18. Круш П.В. Економіка підприємства: навч. посіб. / П.В. Круш, В.І. Подвігіна та ін. - Київ: Ельга-Н; КНТ, 2007. – 777 с.
19. Манів З.О. Економіка підприємства: навч. посіб. / З.О. Манів, І.М. Луцький. - 2-ге вид., стер. – Київ: Знання, 2006. – 580 с.
20. Орлов П.А. Менеджмент качества и сертификация продукции: Учебное пособие. – Харьков: Издательский Дом „ИНЖЭК”, 2004. – 304 с.
22. Орлов П.А., Алдохина Н.И. Обоснование цен на машины производственного назначения на основе учета их эффективности./ Научное издание. –Харьков, ХНЭУ. – 2004. – 212 с.
23. Фінанси підприємства: Підручник / Л.О. Гуляєва, Н.А. Гринюк та ін. – Київ: Київ. нац. торг.-екон.ун-т, 2006. - 491 с.
24. Харів П.С. Економіка підприємства: Збірник задач і тестів. – Київ: Знання-Прес, 2001. – 301 с.

25. Чаюн І.О. Планування виробничої програми та її ресурсне забезпечення / І.О. Чаюн, І.Ю. Бондар – Київ: КНТЕУ, 2001. – 126 с.

26. Экономика предприятия / Под ред. Л.Г. Мельник. – Сумы: Унив. кн., 2002. – 631с.

Інформаційні ресурси

27. Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://www.rada.gov.ua/>

28. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>

29. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. –Режим доступу: [http:// www ://www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)

30. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: [http:// http ://www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)

31. Професійно-правова система МЕГА НАУ. – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua/>

32. Сайт Інформаційного агентства ЛІГА Бізнес Інформ. – Режим доступу : [http:// http://www.liga.net](http://www.liga.net)

33. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=6889>